

Euroopa Liidu arengupoliitika

Euroopa Parlamendi resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika “Euroopa konsensus” kohta (2004/2261(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele pealkirjaga “Ettepanek võtta vastu nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika “Euroopa konsensus” kohta (KOM(2005)0311);
- võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust (CESE 1072/2005);
- võttes arvesse regioonide komitee arvamust (CdR 224/2005);
- võttes arvesse Euroopa Arengupoliitika Juhtimise Keskuse, Ülemeremaade Arengu Instituudi (Overseas Development Institute) ja Complutense rahvusvaheliste uuringute instituudi (Instituto Complutense de Estudios Internacionales) hinnangut EÜ arengupoliitikale (veebruar 2005);
- võttes arvesse OECD arenguabikomitee (OECD/DAC) Euroopa Ühenduse arengukoostöö ülevaadet (2002);
- võttes arvesse 25. veebruari 2003. aasta Rooma deklaratsiooni ühtlustamise kohta ja 2. märtsi 2005. aasta Pariisi deklaratsiooni abi tõhususe kohta;
- võttes arvesse ÜRO 8. septembri 2000. aasta aastatuhande deklaratsiooni, milles sätestatakse aastatuhande arengueesmärgid kui rahvusvahelise üldsuse poolt vaesuse kõrvaldamiseks ühiselt kehtestatud kriteeriumid;
- võttes arvesse järgnevaid ÜRO arenguprogrammi raames koostatud inimarengu aruandeid;
- võttes arvesse aastatuhande ökosüsteemi hindamise aruannet pealkirjaga „Üle võimaluste elamine: loodusvarad ja inimeste heaolu” (2005);
- võttes arvesse 2002. aasta ÜRO kaubandus- ja arengukonverentsi (UNCTAD) aruannet pealkirjaga “Vähim arenenud riigid: põgenemine vaesuse lõksust”;
- võttes arvesse rahvusvaheliste konverentside lõppdeklaratsioone ja järeldusi, sealhulgas arengu rahastamise rahvusvahelist konverentsi (Monterrey, 2002), säästva arengu tippkohtumist (Johannesburg, 2002), sotsiaalse arengu tippkohtumist (Kopenhaagen, 1995), ÜRO kolmanda vähim arenenud riikide konverentsi (Brüssel, 2001), Maailma Kaubandusorganisatsiooni neljandat ministrite konverentsi (Doha, 2001), neljandat naiste maailmakonverentsi (Peking, 1995), rahvusvahelise rahvastiku- ja

arengukonverentsi (ICPD) (Kairo, 1994), ÜRO Peaassamblee 1999. aasta eriistungit, kus vaadati läbi ICPD eesmärkide täitmine, ("Kairo + 5") ning maailma haridusfoorumit (Dakar, 2000);

- võttes arvesse ELi 2002. aasta märtsis Barcelona tippkohtumisel Monterrey konverentsi eel võetud kohustusi;
- võttes arvesse oma 1. märtsi 2001. aasta resolutsiooni komisjoni teatise kohta nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa Ühenduse arengupoliitika kohta;¹
- võttes arvesse nõukogu ja komisjoni poolt 10. novembril 2000. aastal vastu võetud Euroopa Ühenduse arengupoliitika avaldust;
- võttes arvesse 22.–23. novembri 2004. aasta ja 23.–24. mai 2005. aasta üldasjade ja välissuhete nõukogu (GAERC) järeldusi;
- võttes arvesse oma 12. aprilli 2005. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu rolli kohta aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel²;
- võttes arvesse oma 8. septembri 2005. aasta resolutsiooni peamiste ja tähelepanuta jäänud haiguste kohta arengumaades³;
- võttes arvesse komisjoni 29. oktoobri 2004. aasta aruannet „Aastatuhande eesmärgid 2000–2004“ (SEK(2004)1379);
- võttes arvesse komisjoni 12. aprilli 2005. aasta teatist nõukogule, Euroopa Parlamendile ning majandus- ja sotsiaalkomiteele pealkirjaga :„Kiirendada edasiminekut aastatuhande arengueesmärkide suunas – Euroopa Liidu panus“ (KOM(2005)0132);
- võttes arvesse professor Jeffrey Sachs'i juhitud ÜRO aastatuhande projekti töörühma koostatud aruannet pealkirjaga: „Investeeringud arengusse – tegevuskava aastatuhande arengueesmärkide saavutamiseks“;
- võttes arvesse mitmepoolseid keskkonnakokkuleppeid kliimamuutuse, osoonikihi kahanemise, bioloogilise mitmekesisuse, märgalade, kõrbestumise, ohtlike jäätmete ja püsivate orgaaniliste saasteainete kohta;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A6-0319/2005),

Euroopa konsensus

1. tervitab algatust teha kolmepoolne avaldus ühise Euroopa Liidu arenguvisioni kohta ja

¹ EÜT C 277, 1.10.2001, lk 130.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2005)0115.

³ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2005)0341.

rõhutab vajadust, et Euroopa Parlament oleks sellesse kaasatud teiste institutsioonidega võrdselt kaasotsustamismenetlusele sarnase protsessi kaudu, et sellega aidata oluliselt kaasa suurema järjepidevuse, kooskõlastamise, vastastikuse täiendavuse, kvaliteedi ja tõhususe saavutamisele;

2. tervitab kavandatavat ühisavaldust ja pakub välja, et selle ametlikku staatust täpsustataks kui siduvat arengupoliitika raamistikku Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide tegevuse jaoks kõikide OECD/DAC poolt määratletud arengumaade puhul, lisaks nõuab selgitust selle kohta, kuidas ühisavaldus on seotud arengukoostöö rahastamisvahendiga;
3. avaldab kahetsust, et ettepanek ei sisalda mingeid konkreetseid avaldusi Euroopa Liidu abi tõhususe ja sellest abist saadud kogemuste hindamiste kohta ega 2000. aasta arengupoliitika avalduste hindamiste ja sellest ühenduse abile tuleneva mõju kohta;
4. tervitab eespool nimetatud teatise esimeses osas toodud püüet leppida kokku ELi abi üldeesmärkides ja -põhimõtetes; nõuab siiski suuremat selgust, eelkõige põhimõtete osas, ning selles osas, kuidas parandada ELi arengukoostöö ühtsust ja kooskõla;
5. tervitab eespool nimetatud teatise teises osas toodud püüet anda suuniseid arengupoliitika rakendamiseks ühenduse tasandil; nõuab siiski ühenduse abi erilise rolli selget määratlust, tuginedes selle suhtelise eelise analüüsile;
6. on arvamusel, et ühenduse abi praegune korraldus Brüsseli tasandil, eriti eraldamine planeerimise ja rakendamise vahel, ei ole arengupoliitika tõhusaks rakendamiseks optimaalne;
7. võtab teadmiseks, et globaliseerumine on suurendanud lõhet vaeste ja rikaste vahel ning kutsub üles seadma tasakaalukama arengu arengupoliitika üheks eesmärgiks tulevikus,

Eesmärgid ja põhimõtted

8. rõhutab, et Euroopa Liidu arengukoostöö üldeesmärgiks peaks olema “vaesuse vähendamine ja lõppkokkuvõttes selle kõrvaldamine säästva arengu raamistikus”; rõhutab, et vaesuse mõiste on mitmemõõtmeline, hõlmates selliseid aspekte nagu tarbimine ja toiduga kindlustatus, tervishoid, haridus, õigused, õigus ärakuulamisele, inimeste julgeolek, sotsiaalne õiglus, väärikus, tööhõive;
9. nõustub, et tähtsaimad arengueesmärgid on vaesuse vähendamine – olles esimene samm aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel – heade valitsemistavade edendamise ja inimõiguste austamise; rõhutab siiski, et vaesuse vastu võitlemine on edukas ainult juhul, kui keskkonda ja loodusvarasid hallatakse säästvalt, peetakse võrdselt tähtsaks nii investeringuid inimestesse, eriti noortesse ja naistesse, eelkõige nende tervisesse ja haridusse, kui ka investeringuid heaolu loomisse, pannes erilist rõhku eraettevõtlusele, teadusele ja tehnoloogiale, töökohtade loomisele, töötajate õiguste austamisele, rahastamisele juurdepääsule, omandiõigustele ja infrastruktuurile; rõhutab, et naiste õiguste suurendamine on igasuguse arengu võtmeks ja et kõikide poliitikastrateegiate tuumaks peaks olema sugupoolte võrdõiguslikkus;
10. toetab tõelise partnerluse, omandi ja poliitilise dialoogi põhimõtteid ning ka õigustel

- põhinevat lähenemist arengule; rõhutab, kui tähtis on toetada partnerriikide pingutusi vaesuse vähendamise strateegiat käsitlevad dokumentide tõhustamisel, tihedas koostöös riiklike parlamentide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega; soovib Cotonou partnerluslepingu põhimõtteid laiendada kõikidele arengumaadele;
11. rõhutab kodanikuühiskonna olulist rolli nii teenusepakkuja kui ka demokraatia ja inimõiguste edendamise arengumaades ning nõuab suuremat toetust partnerriikide valitsusväliste organisatsioonide võimekuse tugevdamisele; tunnustab Euroopa kodanikuühiskonna tähtsust ning nõuab selles kontekstis projektitoetuste, sealhulgas rahastamise menetluste lihtsustamisele;
 12. rõhutab ELi vajadust töötada rahvusvaheliste institutsioonide demokratiseerimise nimel, et saavutada arengumaade huvide tugevam esindatus ja täiustada demokraatiat kõigi huvides;
 13. tervitab tõsiasja, et ELi ettepaneku projekt on suunatud ELi relvaekspordi järelevalve tugevdamisele, eesmärgiga tagada, et ELis toodetud relvi ei kasutata tsiviilelanikkonna vastu, ning projektis on toodud konkreetseid meetmeid käsi- ja kergereelvade kontrollimatu leviku piiramiseks; kutsub siiski ELi üles võtma vastutust minevikus toimunud relvaekspordi eest ning tugevdama ja kiirendama demineerimis- ja desarmeerimisprogramme endistes sõjapiirkondades;

Temaatiline fookus ja prioriteedid

14. tervitab jõupingutusi suurema tähelepanu ja keskendumise saavutamisel, säilitades samal ajal piisava paindlikkuse; avaldab kahetsust eelkõige ühenduse tasandil selgete prioriteetide puudumise pärast esitatud tegevusvaldkondades ning nõuab eesmärkide, tegevusvaldkondade ja prioriteetide valiku selgitamist;
15. kinnitab inimõiguste olulisust ELi poolt rahastatud või kaasrahastatud projektide väljatöötamisel, loomisel ja järelevalvel;
16. rõhutab, et erilist tähelepanu vääriks sellised teemad nagu HIV/AIDSi, malaaria ja tuberkuloosi ennetamine ning ravi, seksuaal- ja soojätkamistervise edendamine, sooline võrdõiguslikkus ja naiste õigused, kliimamuutuste leevendamine, kaubandusreform, konfliktide ennetamine ja hea valitsemistava (esmatähtsaks peetakse korrupsioonivastasust), sest kui nendega tõhusalt ei tegeleta, võivad teised arengualased jõupingutused jääda tulemuseta;
17. soovib ühisavalduse raames pöörata suuremat tähelepanu järgmisele:
 - mitmetes madala sissetulekuga riikides esineb mahajäämus terviseiga seotud aastatuhande arengueesmärkide poole püüdlisel; paljud vajavad abi terviseiga seotud hädaolukordade, nt gripi pandeemiaga seotud ettevalmistuste tegemiseks; ei ole piisavalt tähelepanu pööratud haigustele, mille puhul puudub juurdepääs ravimitele või väikestele ravimiuringutele; iseäranis Aafrika Alam-Sahara piirkonnas - kust osaliselt toimub "ajude äravool" – on suureks probleemiks äärmiselt suur meditsiinitöötajate puudus, mis nõuab ühelt poolt süstemaatilist lähenemist tervisele ja arengule, millega seatakse esikohale tervishoiusüsteemide tugevdamine ja terviseuringute läbiviimine, ja teiselt poolt suurema toetuse andmist tervishoiusektorile ning vaesuse vähendamise

strategiadokumentides tervishoiutulemuste esikohale seadmist;

- äärmiselt tähtis roll on riikide parlamentidel ning seetõttu on vaja erilist toetust, et tugevdada ja parandada Euroopa Parlamendi täielikul kaasamisel demokraatlikult valitud parlamentide töötingimusi;
- ühenduse infrastruktuuriabist antav toetus peab olema paremini tasakaalustatud, pöörates vähem tähelepanu teede ehitamisele ning eelistades juurdepääsu info- ja sidetehnoloogiale, veele, energiale ning maaelu arendamisele;
- soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste kui inimõiguste edendamine ei ole üksnes iseenesest tähtis, vaid on ka sotsiaalse õigluse küsimus ja aitab samuti kaasa kõikide aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele ning Pekingi tegevusplatvormi, Kairo tegevuskava ja naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitleva konventsiooni rakendamisele; seetõttu on vaja tugevat soolist komponenti kõikides ELi poliitikavaldkondades ja tegevustes tema suhetes arengumaadega;
- arvestades põhihariduse ja tervishoiu keskset rolli, peaksid liikmesriigid ja ühenduse abi seadma esikohale sotsiaalarengu maailma tippkohtumise 20/20 põhimõtte;
- haridus on arengu võti; üks suurimaid takistusi piisavale juurdepääsule statsionaarsele ametlikule haridusele on laste töö; hariduse edendamise strateegia peab sisaldama meetmeid kõikide laste töö vormidega võitlemiseks;
- kuna enamik maal elavatest vaestest sõltuvad traditsioonilisest biomassil põhinevast majandusest, on metsade, mullastiku ja mere ressursside olukorra kiire halvenemine ning järjest suurenev vee vähesus paljudes piirkondades tõsiseks ohuks sadade miljonite inimeste elatisele; see nõuab suuremahulisi metsa uuendamise, mullakaitse, merekaitse ja veemajanduse programme;
- praegused tootmis- ja tarbimissüsteemid on toonud kaasa suureneva surve keskkonnale ning kujutavad pikaajalist ohtu ühiskonna heaolule; keskkonna olukorra halvenemine ohustab eriti vaeseid inimesi;
- tingimusel, et puhtasse ja tõhusasse tehnoloogiasse investeerimiseks antakse palju suuremat toetust, ei pea arengumaad ilmtingimata kordama tööstusriikide poolt saastamise osas tehtud vigu; rõhutab arengumaade fossiilkütusest sõltuvuse vähendamise olulisust maksebilansi survet silmas pidades ning seetõttu ka survet nende riikide eelarvetele;
- sajad miljonid vaesed inimesed on eriti kaitsetud selliste ohtude ees nagu maavärinad, troopilised tormid, üleujutused, tsunamid või suured põuad, samuti seavad suured katastroofid ohtu arengu; rõhutab, et kui katastroofiuhu vähendamise skeeme, sealhulgas katastroofide sotsiaalkindlustusskeeme ei integreerita korralikult arengu ja vaesuse vähendamise strateegiatesse, on aastatuhande arengueesmärke enamikes madala sissetulekuga riikides raske saavutada;
- tunnistades, et vaesus, vähene areng ja nõrgad riigid loovad viljakad tingimused konfliktiks ja uute julgeolekuohtude tekkeks, kaasa arvatud rahvusvaheline kuritegevus ja terrorism, ning lisaks sellele tunnistab vajadust, et konfliktijärgsetes tingimustes on

arengul tähtis roll, mis ulatub institutsioonide väljaarendamisest kaugemale, taastades ühiskondade sotsiaalse ülesehituse ja toetades rahutagamis- ja lepitusprotsesse;

- tööhõive on tähtis vahend ja tingimus vaesusega võitlemiseks. Seetõttu peaksid juurdepääs korralikule tööle ja austus ILO põhikonventsioonide vastu olema esmatähtsad;

Toetusmenetlused, rahalised vahendid, tõhusus ja järjepidevus

18. väljendab tunnustust valmisoleku üle suurendada ELis abieelarveid nii, et need ulatuksid 2015. aastal 0,7%ni rahvamajanduse kogutulust; ergutab uuenduslike mehhanismide loomisele ja rahastada arengukoostööd näiteks rahvusvaheliste maksusüsteemide vallas; rõhutab siiski samal ajal vajadust suurendada tugevasti abi ning abi väljamaksmise kvaliteeti ja seda, et tulemuste ja mõju parema mõõtmise järele on suur vajadus, lisaks rõhutab, et ühtsed EÜ abi eraldamise kriteeriumid peaksid olema suunatud kõige vaesematele riikidele ja rahvastele;
19. nõuab madala sissetulekuga riikidele eraldatud arengufondide osa suurendamist;
20. leiab, et võla kergendamise algatus suurte võlgades olevate vaeste riikide jaoks jätab paljuski soovida; nõuab suuremat võlakergendust riikides, mida iseloomustab ebapüsiv võlg, ning mille valitsused austavad inimõigusi ja demokraatiat ning, mis investeerivad vabanenud ressursid vastutustundlikult; rõhutab lisaks sellele, et võlakergendus ei tohiks olla seotud kahjulike majanduspoliitiliste tingimustega ja peaks täiendama ametlikku arenguabi;
21. peab oluliseks ELi ja liikmesriikide energilisemaid jõupingutusi õigusvastaselt omandatud või ebaõigesti kasutatud rahaliste vahendite jälitamiseks ja nende repatrieerimiseks nii, et neid saab kasutada ettenähtud eesmärgil;
22. nõuab Euroopa Investeerimispannga ümberkujundatud välislaenumandaati, mis lubaks Euroopa Investeerimispangal muutuda täielikult toimivaks arengupangaks, mis viib ellu ELi arengustrateegiaid, võimaldades tal rahastada riiklikke investeringuid üldist huvi pakkuvatesse teenustesse ja vahenditesse;
23. taunib arengupoliitika järjekindluse puudumist Euroopa Liidus, mis toob partnerriikide jaoks kaasa kõrged tehingukulud, töö dubleerimise ning raskused; toetab jõupingutusi selle nimel, et paremini koordineerida, ühtlustada ja viia vastavusse seda, kuidas doonorriigid planeerivad ja toimetavad kätte eespool nimetatud Pariisi deklaratsioonis sätestatud abi ning usub, et kõnealuseid jõupingutusi tuleks rakendada ka keskmise sissetulekuga riikide suhtes; rõhutab siiski, et kavandatud ühisavaldus on rakendamise osas liigagi ebamäärane;
24. soovib, et Euroopa Liit töötaks partnerriigi osaluse põhimõtte ja arengustrategia alusel ELi liikmesriikide ja komisjoni arenguabi tugevama koordineerimise suunas riikide ühiste strateegiadokumentide ning ühiste mitmeaastaste programmide kaudu, kaasates kahe- ja mitmepoolseid rahastajaid; nõuab paremat koordineerimist ja üksteise täiendamist partnerriikide eelarvemenetluste ja vaesuse vähendamise strateegiate vastavusse viimise kaudu; soovib vastu võtta põhimõtte, et riiklikul tasandil konsultatsioonide kaudu peaks igas vastavas partnerriigis olema juhtivasutuseks

maksimaalselt 2-3 Euroopa Liidu rahastajat ja et teatud konkreetsete valdkondlike küsimuste puhul tuleks püüelda selge tööjaotuse poole;

25. rõhutab ELi ja liikmesriikide vajadust teha tihedalt koostööd arengutööga seotud rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu näiteks ÜRO fondid, programmid ja agentuurid, sealhulgas ÜRO Arenguprogramm (UNDP), Maailmapank, Rahvusvaheline Valuutafond (IMF), et veelgi suurendada ELi arengupoliitika sidusust ning takistada topelttööd rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud eesmärkide vallas;
26. rõhutab, et EL peaks püüdlema oma liikmesriikide poliitika parema koordineerimise suunas Maailmapangas ja Rahvusvahelises Valuutafondis;
27. rõhutab, et komisjoni ei tohiks käsitleda kui Euroopa Liidu 26. rahastajat; selle asemel tuleks kokku leppida ühenduse abi lisandväärtuses, pöörates erilist tähelepanu potentsiaalile suurendada kooskõlastamist, vastastikust täiendavust ja sidusust, ühenduse abi ulatust, komisjoni neutraalset mainet, selle tööd hea valitsemistava, demokraatia ja inimõiguste osas, selle rolli ülemaailmsel tasandil tegutsejana, selle võimalikku rolli poliitika ajustrustina jne;
28. nõustub, et rahastajate poolt kehtestatud abi eritingimused, kajastades rahastajate varasemaid majandushuvisid, on harva tõhusad; rõhutab siiski, et üldine eelarvetoetus kui eelistatud abimehhanism nõuab täiendavat kontrollimist ning seda tuleks kaaluda ainult siis, kui tingimused on õiged ja kasutusel on tõhusad kontrollisüsteemid, näiteks riikide parlamentide järelevalve all olevate sõltumatute komisjonide kaudu; igal võimalusel peaksid komisjon ja liikmesriigid püüdma liikuda projektiabilt sektoripõhiste lähenemistele ja nendelt otseste eelarvetoetuseni;
29. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa Parlamendile kriteeriumid, mille järgi hinnata arengumaade toetamise vajadust ja antava toetuse tõhusust, juba antud toetust käsitlevat statistikat ja kontrollisüsteemi, mis on kavandatud toetuse rakendamise tõhususe hindamiseks, pidades silmas nende edasist täiustamist;
30. osutab seoses selliste süvalaiendamisega seotud küsimustega nagu laste õigused, sugu, võrdõiguslikkus, naiste õigused, puue ja keskkond suurte puudujääkide esinemisele komisjoni töös; tervitab jõupingutusi, et tugevdada süvalaiendamist poliitika-, planeerimis-, rakendamise- ja hindamisetapil ning rõhutab, et arengu saavutamiseks on vaja suurt tõuget nii peakorteris kui ka riigi tasandil töötajate haridus- ja koolitustegevuse näol;
31. toetab jõupingutusi, et saavutada poliitilist ühtsust, mida tuleks juhtida selliselt, et teised poliitikavaldkonnad mitte ei kahjustaks arengupoliitika eesmärke ja tulemusi, vaid toetaksid neid; nõuab kiireloomuliste meetmete võtmist nende ELi poliitikavaldkondade osas, mis on eriti ebaefektiivsete tulemustega, näiteks kaubandus, ühine põllumajanduspoliitika ja kalanduskokkulepped; rõhutab, kui tähtis on võimaldada arengumaadel täita ELi toidu-, toote- ja aineohutuse standardeid nii, et need ei muutuks takistuseks ELi turgudele pääsule; lisaks sellele nõuab eksporditoetuste, kaasa arvatud ekspordikrediidi, toiduabi, väliskaubandusfirmade jms, seotud abi, varjatud toetuse kõikide vormide kaotamist viie aasta jooksul;
32. märgib, et vähimarenenud riigid on viimase kolme kümnendi jooksul kujunenud

toiduainete netoimportijateks ning seetõttu nõuab põllumajanduspoliitikas rõhu asetust pigem toiduainetega kindlustatuse prioriteediks seadmisele;

33. rõhutab, et arengupoliitika on üks mitmetest turvatunde puudumise algpõhjuste käsitlemise vahendist, kuid seda ei tohiks allutada julgeolekupoliitikale, ning et iga arengukoostöö raamistikus võetud meede peaks vastama ametliku arenguabi arenguabikomitee (OECD/DAC) määratlusele;
34. rõhutab, et arengumaades on rahvusvaheline kaubanduspoliitika ning ka õiged kaubandustingimused arengu jaoks äärmiselt olulised; seetõttu rõhutab pakkumise tugevdamise olulisust, sealhulgas partnerriikide suutlikkuse suurendamist, et võimaldada neil muuta kaubandusvõimlused arengumootoriteks; seetõttu rõhutab selliste valdkondade tähtsust nagu põllumajandus ja toiduainetega kindlustatus ning toonitab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kaalukust;
35. usub, et arengupoliitika peab põhinema riigi või piirkonna õigusel demokraatlikult määratleda oma poliitika, prioriteedid ja strateegiad, et kaitsta oma elanikkonna elatusallikaid ning sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi õigusi ning komisjon ja liikmesriigid peavad neid põhimõtteid austama;
36. tunneb heameelt, et kasvavalt tunnustatakse turgude avamise järjekorra tähtsust ja rõhutab, et see eeldab arengumaade õigust kavandada kaubanduse liberaliseerimise tempot ja suundi oma arengueesmärkide põhjal;

o

o o

37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.